

INFORMATOR o XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej

rok szkolny 2015/2016

Nierówności społeczne a rozwój gospodarczy

POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE

WARSZAWA 2015

Redakcja
Artur Pollok, Grzegorz Wałęga

Projekt okładki i strony tytułowej
Miroslaw Krzyszkowski

Korekta
Zespół

© Copyright by Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2015

ISBN 978-83-65269-01-0

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
ul. Nowy Świat 49
00-042 Warszawa

Skład, łamanie, druk i oprawa
TECHNET Sp. z o.o.
ul. Biskupińska 3A
30-732 Kraków

Wydanie I
Nakład 4000 egz.

SPIS TREŚCI

List do dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych	5
Informacje o XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej	8
Kalendarium XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	13
Nagrody	14
Mecenaszi Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	17
Zgłoszenie udziału szkoły w XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej	18
Informacje o organizatorach – dane teleadresowe	19
Skład Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (kadencja 2012–2017)	23
Regulamin Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	26
Program Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	38
Literatura i źródła wiedzy zalecane w przygotowaniach do XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	40
Podsumowanie XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej	42

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

Dyrektorzy
szkół ponadgimnazjalnych

Szanowni Państwo,

Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej serdecznie zaprasza do wzięcia udziału w XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. W roku szkolnym 2015/2016 hasło przewodnie Olimpiady brzmi „Nierówności społeczne a rozwój gospodarczy”. Honorowy patronat nad XXIX Olimpiadą objął Prezes Narodowego Banku Polskiego.

Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej organizowana jest przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, przy współudziale Ministerstwa Edukacji Narodowej, począwszy od roku szkolnego 1987/1988. Należy ona do najważniejszych i najważniejszych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekonomicznej, skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całego kraju oraz ich nauczycieli. Znajduje to wyraz w liczbie uczestników i szkół przystępujących do zawodów każdej edycji Olimpiady. W dotychczas zorganizowanych dwudziestu ośmiu edycjach Olimpiady udział wzięło ponad 300 tys. uczniów.

Głównym celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest edukacja ekonomiczna młodzieży, pogłębianie wiedzy o współczesnej gospodarce oraz wspieranie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych. Przyjęta formuła Olimpiady ma na celu zarówno sprawdzenie zdobytej wiedzy ekonomicznej, jak i sprzyjanie rozwojowi samodzielnego myślenia. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają stwierdzić, że cele te są realizowane z powodzeniem. Laureaci i finaliści Olimpiady są obecnie uznanymi naukowcami, menedżerami oraz urzędnikami wysokiego szczebla administracji państwowej.

Dla laureatów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz nauczycieli sprawujących nad nimi opiekę, a także dla najlepszych szkół przewidziane są co roku nagrody pieniężne i rzeczowe. W bieżącej edycji zawodów planowane jest przekazanie nieodpłatnych egzemplarzy książki o tematyce ekonomicznej dla wszystkich uczestników zawodów II stopnia (okręgowych). Ponadto każdy nauczyciel organizujący zawody Olimpiady w szkole i sprawujący opiekę nad uczniami otrzymuje imienny dyplom z podziękowaniami. Jest to możliwe dzięki szerokiemu gronu mecenasów i partnerów Olimpiady. Jednocześnie warto podkreślić, że udział uczniów w finałach ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych umacnia pozycję szkoły w rankingach szkół średnich.

Zakres tematyczny zawodów poszczególnych stopni jest zbieżny z podstawą programową nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych. Uczestnicy powinni dodatkowo poszerzyć swoją wiedzę o zagadnienia z dziedzin określonych w programie Olimpiady z uwzględnieniem problematyki, do której nawiązuje myśl przewodnia bieżącej edycji.

Zawody Olimpiady są trzystopniowe. Zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach. Po zgłoszeniu przez nie chęci uczestniczenia w Olimpiadzie organizatorzy przesyłają do wszystkich szkół komplet materiałów (w tym zestawy pytań) i szczegółową instrukcję przeprowadzenia tego stopnia zawodów. Do zawodów II stopnia (okręgowych) kwalifikowanych jest 10% najlepszych uczestników zawodów I stop-

nia z danego okręgu. Zawody tego stopnia odbywają się w 17 największych miastach Polski. Kolejny, III stopień zawodów odbywa się natomiast w Centrum Badań i Edukacji Statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego w Jachrance k. Warszawy. W zawodach centralnych bierze udział 100 najlepszych uczniów z całej Polski.

W bieżącej edycji Olimpiady kontynuujemy zmiany mające na celu uatrakcyjnienie zawodów dla młodzieży, a także usprawnienie ich organizacji. Zmianie uległa struktura pytań opisowych na zawodach poszczególnych stopni, które będą dzielić się na dwie części: teoretyczną i praktyczną. Ponadto regulamin Olimpiady został dostosowany do znowelizowanego rozporządzenia ministra edukacji narodowej. Wyrażamy przekonanie, że nowoczesna formuła zawodów – sprawdzona w poprzednich edycjach – również i w bieżącym roku szkolnym wzbudzi zainteresowanie.

Komitet Główny zwraca się z prośbą o pomoc w przeprowadzeniu XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, a zwłaszcza o:

- rozpowszechnienie przez nauczycieli informacji o Olimpiadzie wśród uczniów (w tym celu prosimy wykorzystać treść niniejszego „Informatora”, załączony plakat popularyzujący Olimpiadę oraz informacje znajdujące się na stronie internetowej owe.pte.pl);
- zorganizowanie Komisji Szkolnej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej oraz wypełnienie elektronicznego formularza zgłoszenia udziału szkoły w zawodach Olimpiady;
- stworzenie uczniom biorącym udział w Olimpiadzie możliwości wysłuchania wykładów związanych z jej tematyką oraz przestudiowania odpowiedniej literatury i materiałów;
- przeprowadzenie zawodów Olimpiady w szkole we współdziałaniu z właściwym Komitetem Okręgowym.

Pragniemy podkreślić, że pomyślna realizacja tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, nie byłaby możliwa bez pracy dyrektorów szkół oraz nauczycieli, którzy z zaangażowaniem przygotowują młodzież do Olimpiady i są głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Jak zawsze liczymy na Państwa niezawodną pomoc i współpracę. Za ten ogromny wkład pracy Komitet Główny już dziś składa wyrazy serdecznego podziękowania i uznania.

Informacje o XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wraz z kalendarium oraz dane teleadresowe Komitetów Okręgowych wraz z ich właściwością miejscową znajdują się w niniejszym „Informatorze”.

Wersja elektroniczna „Informatora”, a także aktualne informacje o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej są zamieszczone na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego pod adresem owe.pte.pl, do zapoznania się z którą serdecznie zapraszamy. Zachęcamy również do odwiedzenia profilu Olimpiady na portalu społecznościowym Facebook (<https://www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej>).

W wypadku jakichkolwiek pytań dotyczących organizacji i przebiegu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej prosimy o kontakt z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym.

Serdecznie zapraszamy do udziału w XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej. Wszystkim uczestnikom Olimpiady już dziś życzymy wielu sukcesów w jej bieżącej edycji.

prof. UZ dr hab. Bogdan Ślusarz
wiceprezes Polskiego
Towarzystwa Ekonomicznego

prof. dr hab. Stanisław Owsiak
przewodniczący Komitetu Głównego
Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

NBP

Narodowy Bank Polski

DKP-DO-JM-077-4/15/625/2015

Warszawa, 3 sierpnia 2015 r.

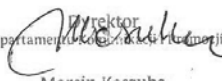
Sz. P. prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska
Prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

Wznowe Powo Prezes,

Przygotowana przez Państwa kolejna, XXIX Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej będzie niewątpliwie doskonałą okazją propagowania edukacji ekonomicznej. Dotychczasowe edycje dla wielu uczestników były początkiem kariery naukowej lub biznesowej, a wszystkim pozwoliły zetknąć się z wiedzą tak potrzebną w rozwoju naszej gospodarki.

Tym bardziej nam miło objąć projekt Patronatem Narodowego Banku Polskiego.

Z szacunkiem,

Dyrektor
Departamentu Współpracy z Organizacjami
Marcin Kaszuba

INFORMACJE O XXIX OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Nierówności społeczne a rozwój gospodarczy

W ostatnich latach niepokoją widoczne w wielu oficjalnych statystykach powiększające się nierówności dochodowe. Nierówności ujawniające się z coraz większą siłą zauważalne są w różnych przekrojach. Dostrzec je można więc między różnymi grupami zawodowymi, regionami, krajami i kontynentami.

Proces wzrastających nierówności ma wiele aspektów. Charakterystyczne jest jednak to, że zaniepokojenie budzą nie tylko społeczne, ale również ekonomiczne skutki nierówności. Od wielu dekad prowadzona jest walka z ubóstwem, nędzą, głodem przez organizacje międzynarodowe, ugrupowania gospodarcze, bogatsze kraje oraz organizacje charytatywne.

Problem narastających nierówności dochodowych ma obecnie oprócz kontekstu społecznego przede wszystkim znaczenie gospodarcze. Podnoszone są obawy, że kontynuowanie tego procesu jest zagrożeniem dla wzrostu gospodarczego. Powiększające się nierówności, wzrost biedy, ubóstwa może zakłócić funkcjonowanie mechanizmu rynkowego. W podejściu liberalnym do gospodarki nie można kwestionować roli rynku w tworzeniu dobrobytu oraz w rozwoju cywilizacyjnym ludzkości. Problem polega na tym, że skutkiem ubocznym działania mechanizmu rynkowego są powiększające się nierówności dochodowe. Jeżeli istotnie tak jest, to racjonalne podejście do tego zjawiska nakazuje rozpoznanie jego przyczyn tkwiących w funkcjonowaniu mechanizmu rynkowego oraz jego ewolucji w ostatnich dekadach.

Obecnie człowiek gospodarujący jest ledwie dostrzegalnym trybikiem w skomplikowanym mechanizmie gospodarczym. Sytuacja taka oznacza, że warunki, na jakich wykonuje pracę i jak ta praca jest opłacana (dochód) są najczęściej narzucane. Rodzi to pytanie o to, czy korzyści dochodowe z wykonywanej pracy są sprawiedliwie rozłożone między ludzi, czy też powstają jakieś zaburzenia w relacjach nakład pracy – dochód, przy uwzględnieniu naturalnej cechy człowieka, że z poniesionych nakładów chciałby osiągnąć jak największe korzyści. Rozważania te prowadzą do kolejnej kwestii motywów działalności gospodarczej człowieka, systemu wartości, którym się kieruje, relacjami stosunków do innych ludzi itd. Są to zagadnienia nie tylko ekonomiczne, ale także etyczne i psychologiczne itd.

Natura ludzi jest zróżnicowana, ludzie różnią się między sobą swoimi talentami, pomysłowością i skłonnością do wysiłku. Dodatkowo różnice te mogą być powiększane przez czynniki kulturowe, religijne klimatyczne, historyczne i inne. Zróżnicowana sytuacja człowieka gospodarującego powoduje, że jego możliwości udziału w wytwarzaniu dóbr różnią się, natomiast aspiracje co do poziomu zaspokajania potrzeb mogą być zbliżone. Innymi słowy, istnieje naturalna różnica między potencjałem tworzenia dochodu a apetytem na ten dochód, zaś jego posiadanie jest warunkiem zaspokajania potrzeb i aspiracji życiowych. Uogólniając można powiedzieć, że ludzie są równi pod

względem potrzeb (na pewno elementarnych, żywienie, ubranie, mieszkanie), a nierówni pod względem możliwości osiągnięcia odpowiedniego dochodu. Czasami wynika to z przyczyn naturalnych, czyli predyspozycji, a niekiedy z przyczyn niezależnych (niemożność znalezienia pracy) czy wreszcie subiektywnych (niechęć do podejmowania pracy). Wyłania się tutaj sygnalizowana już kwestia sprawiedliwego podziału dochodu. Możliwe są tutaj do zastosowania różne kryteria. J. Rawles twierdzi, że „wszelkie społeczne wartości – wolności i możliwości, dochód i bogactwo oraz podstawy szacunku, mają być równo rozdzielone, chyba że nierówna dystrybucja jakiegokolwiek spośród tych wartości jest korzystna dla każdego”. Z poglądem tym koresponduje zasada innego wybitnego ekonomisty i socjologa V. Pareto, zgodnie z którą efektywność (sytuacja dochodowa) danej osoby czy grupy osób poprawi się nie pogarszając sytuacji dochodowej innej osoby czy grupy osób. Nie podważając tych poglądów trzeba jednak podkreślić, że decydującym kryterium udziału w dochodzie powinna być wydajność pracy, a więc w jakim stopniu bezpośrednio lub pośrednio wytwarza ten dochód. Problem polega jednak na tym – przypomnijmy – że wycena wkładu pracy w procesie wytwarzania towarów i usług jest utrudniona nie tylko ze względu na liczbę uczestników tego procesu, ale rozbudowany łańcuch ogniw pośredniczących między producentem a nabywcą, co nie wyklucza też spekulacji towarami i zagarniania nadzwyczajnej premii (dochodu).

W systemie ekonomicznym występują zatem trzy podstawowe kategorie podmiotów: pracownicy (gospodarstwa domowe) – przedsiębiorstwa – państwo. Relacje dochodowe pracownicy – pracodawcy są wzmacniane instytucjami, których celem jest obrona interesów tych podmiotów. W przypadku pracowników są to związki zawodowe, zaś w przypadku przedsiębiorstw różne organizacje pracodawców.

Rola państwa w kształtowaniu stosunków między pracownikami a pracodawcami polega też na stanowieniu podstaw prawnych. Chodzi tutaj zwłaszcza o kodeks pracy, kształtowanie minimalnej płacy w gospodarce, obowiązkowe świadczenia na rzecz pracowników (ubezpieczenia społeczne). Zwracając uwagę na rolę państwa w oddziaływaniu na nierówności dochodowe, nie można nie zauważyć, że na skutek procesów globalizacyjnych możliwości państwa są ograniczone, gdyż część stosunków dochodowych, stosunków na rynku pracy jest kształtowana przez międzynarodowe korporacje.

W stosunki dochodowe między podmiotami gospodarującymi wkracza państwo i inne instytucje. Motyw, którym kieruje się państwo jest oczywisty. Państwo potrzebuje dochodów, aby mogło spełniać funkcje publiczne i gospodarcze. Z punktu widzenia rozkładu dochodu w społeczeństwie istotne jednak jest to, że sposób pozyskiwania dochodów podatkowych i z innych danin publicznych (np. składki na ubezpieczenia) utrwała strukturę dochodów generowanych przez mechanizm rynkowy, czy też państwo realizujące cele fiskalne dokonuje korekty rozkładu dochodów, powiększając lub pomniejszając nierówności dochodowe. Działalność państwa w tym zakresie jest silnie uzależniona od systemu wartości i preferowanej doktryny społecznej. Zmiana rozkładu dochodów może być dokonywana zwłaszcza poprzez stosowanie progresywnych skal w podatkach dochodowych, stosowanie ulg podatkowych, zwolnień itd. Możliwości wpływania państwa na rozkład dochodów w społeczeństwie istnieją także

po stronie wydatków publicznych poprzez regulowanie wynagrodzeń zatrudnionych w sektorze publicznym, wysokość i strukturę wypłacanych emerytur, rent, zasiłków dla bezrobotnych, wydatków na opiekę społeczną itd.

System kapitalistyczny podlega nieustannie zmianie w różnych jego płaszczyznach. Znajduje to odzwierciedlenie również w teoriach ekonomicznych, poczynając od klasycznej ekonomii zakładającej pełną wolność gospodarczą, doskonałą konkurencję, poprzez interwencjonizm, dalej – kapitalizm państwowo-monopolistyczny, następnie – stopniowe odchodzenie do teorii keynesowskich, czego wyrazem była prywatyzacja przedsiębiorstw, deregulacja rynków finansowych, i wreszcie – powrót ekonomii pokeynesowskiej wraz z pojawieniem się kryzysu finansowego i gospodarczego w latach 2007–2009. Nie ulega wątpliwości, że kształtująca się pod wpływem różnych nurtów nauki ekonomii doktryna gospodarcza i społeczna miała wpływ na rozkład dochodów i powiększające się nierówności dochodowe. Na negatywne skutki nadmiernego różnicowania dochodów w społeczeństwie zwracał uwagę o wiele lat wcześniej przed kryzysem m.in. P. Krugman. Procesowi narastania nierówności dochodowych sprzyjała globalizacja nie tylko gospodarki, ale globalizacja rynków finansowych. Nasilanie się konkurencji na skutek globalizacji wywoływało presję na utrzymywanie się płac na niskim poziomie, wprowadzanie różnych eksperymentów zmierzających do uelastycznienia warunków zawieranych umów z pracownikami (krańcowym tego przykładem w Polsce są tzw. śmieciowe umowy o pracę).

Zwrócenie uwagi na problematykę nierówności dochodowych wiąże się także z ich ekonomicznymi skutkami. Dochody, którymi dysponują pracownicy (gospodarstwa domowe) są istotne nie tylko dla nich, ale także dla przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa, aby mogły osiągnąć swój cel, czyli dochód właśnie, muszą sprzedać wytworzone towary i usługi, czyli ich podaż musi spotkać się z popytem. A popyt ten jest kształtowany przez poziom i strukturę dochodów. Determinacja przedsiębiorców do ograniczania płac i maksymalizacji zysków może doprowadzić do pułapki, w której wyprodukowane towary i usługi nie zostaną sprzedane. Ponadto wiadomo, że tylko pewna część dochodów kierowana jest na zakup towarów i usług, pozostała część jest akumulowana i przeznaczana na oszczędności pieniężne w różnej postaci. Decyzje o proporcjach podziału oszczędności na część poświęconą na zakup towarów i usług oraz na część przeznaczoną na oszczędności pieniężne jest sprawą indywidualną, zależy od preferencji jednostki. Niemniej jednak podstawowa przesłanka takich decyzji leży w poziomie (wielkości) osiąganego dochodu. Analizy empiryczne dotyczące wykorzystania dochodu przez ludzi wskazują na jego zmienną krańcową użyteczność, co oznacza, że w miarę wzrostu dochodu jego krańcowa użyteczność dla właściciela maleje. Ta indywidualna perspektywa alokacji dochodu ma jednak również znaczenie makroekonomiczne. Dla całej gospodarki ważny jest łączny (zagregowany) popyt. Rozwarstwienie dochodowe ma więc wpływ na kształtowanie się efektywnego popytu łącznego.

Istnieją dowody, że bardziej równomierna dystrybucja dochodu prowadzi do wyższego poziomu produktu w gospodarce. Badania wskazują, iż rosnącym nierównościom towarzyszy spadek zagregowanej konsumpcji.

Ze względu na to, że różne kraje znajdują się na różnym poziomie rozwoju za interesujące trzeba uznać wyniki badań, w których autorzy wskazują, iż charakter relacji między nierównościami a wzrostem gospodarczym zależy od wyjściowego poziomu rozwoju gospodarczego danego państwa. W państwach o wysokim dochodzie zależność ta ma charakter dodatni, w przypadku państw o niskim dochodzie ma charakter ujemny. W takim przypadku polityka państwa polegająca na redystrybucji dochodu w społeczeństwie jest usprawiedliwiona, gdyż pomaga osiągać wyższe stadia rozwoju społeczno-gospodarczego.

Według OECD wpływ wzrastających nierówności dochodowych na obniżenie wzrostu gospodarczego polega na zmniejszonych inwestycjach w kapitał ludzki, co przejawia się w ograniczeniu dostępu do edukacji w przypadku niskich grup dochodowych. W rezultacie gospodarka traci potencjał oraz zmniejsza się mobilność pracy. Z kolei tzw. elastyczne formy zatrudnienia (non-standard work) mogą skutkować zwiększeniem nierówności (gospodarstwa domowe, których dochód pochodzi głównie z tego rodzaju źródeł posiadają znacznie wyższy poziom wskaźnika ubóstwa). W badaniach rozróżnia się też wpływ nierównomiernego rozkładu bogactwa i rozkładu dochodów na wzrost gospodarczy. Koncentracja bogactwa wpływa niekorzystnie na inwestycje.

W teorii ekonomii, w różnych jej nurtach, ścierają się dwa stanowiska, które sprowadzają się do dwóch zasadniczych pytań: 1) czy akceptować negatywne skutki funkcjonowania mechanizmu rynkowego, które mają przejściowy charakter, co oznaczałoby, że w długim okresie rynek może samoczynnie alokować efektywnie zasoby w gospodarce i zapewnić dobrobyt społeczeństwu?, 2) czy nieprzerwane pasmo kryzysów gospodarczych, finansowych, bankowych, których skutkiem jest właśnie nieefektywne alokowanie zasobów w gospodarce, ich marnotrawienie, powiększanie nierówności dochodowych społeczeństwa, istniejącego permanentnie obszaru nędzy (ubóstwa), nie stanowi wystarczającego argumentu na rzecz regulacji mechanizmu rynkowego, poddania go lepszej kontroli i nadzorowi ze strony państwa? Analiza literatury przedmiotu wskazuje jednoznacznie za tym drugim podejściem.

Pytania o charakterze ogólnym w części pisemnej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej będą koncentrować się wokół problematyki związanej z hasłem jej XXIX edycji, zgodnie z zarysem problematyki przedstawionym powyżej. Pytania testowe będą natomiast odzwierciedlać całą problematykę zawartą w programie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej ma charakter trzystopniowych zawodów, przy czym zawody I i II stopnia (szkolne i okręgowe) zostaną przeprowadzone w formie pisemnej, natomiast zawody III stopnia (centralne) zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej.

Zawody I stopnia (szkolne) odbędą się w szkołach na terenie całego kraju 4 listopada 2015 r. Zawody II stopnia (okręgowe) odbędą się 8 stycznia 2016 r. w 17 komitetach okręgowych powołanych przy oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w największych miastach Polski. Zawody III stopnia (centralne) odbędą się 2 i 3 kwietnia 2016 r. w Centrum Badań i Edukacji Statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego w Jachrance koło Warszawy.

Struktura pytań oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni XXIX Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej			
Zawody	Pytanie	Liczba punktów	
I stopnia (szkolne)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym), wybierane spośród dwóch, nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10	
	b) zadanie z podstaw ekonomii	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt każde)	60	
	Razem	100	
II stopnia (okręgowe)	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10	
	b) zadanie z analizy finansowej	15	
	c) 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru (po 2 pkt każde)	60	
	Razem	100	
III stopnia (centralne)	część pisemna	a) pytanie o charakterze ogólnym (przekrojowym) nawiązujące do myśli przewodniej OWE: ■ część teoretyczna ■ część praktyczna	15 10
		b) zadanie analityczne sprawdzające umiejętność interpretacji zjawisk i tendencji obserwowanych w gospodarce	15
		c) 30 pytań testowych wielokrotnego wyboru (maksymalnie po 2 pkt każde, punktowane według zasady: 0–1–2 pkt)	60
		Razem	100
	część ustna*	Uczestnicy zawodów zakwalifikowani do części ustnej:	
		a) odpowiadają na jedno dwuczłonowe pytanie (teoretyczno-praktyczne)	20
		b) prezentują wypowiedź na wskazany przez jury jeden z pięciu wcześniej zadanych tematów (tematy te zostają podane uczestnikom zawodów centralnych przed ich rozpoczęciem)	15
		Razem	35
	Razem część pisemna i ustna		135

* Do części ustnej przystępują tylko ci uczestnicy zawodów III stopnia (centralnych), którzy z części pisemnej uzyskali minimum kwalifikacyjne ustalone przez jury. Każdy uczestnik podczas części ustnej odpowiada na pytania zawarte w wylosowanym przez siebie zestawie pytań. Ocena odpowiedzi z części ustnej jest ustalana jako średnia arytmetyczna liczby punktów przyznanych przez poszczególnych członków jury.

KALENDARIUM XXIX OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

do 30 września 2015 r.	zgłoszenie udziału szkoły w zawodach Olimpiady wraz z podaniem liczby uczestników zawodów I stopnia (szkolnych) i składu Komisji Szkolnej
4 listopada 2015 r.	zawody I stopnia (szkolne) – rozpoczęcie o godz. 9⁰⁰
10 listopada 2015 r.	przekazanie przez szkoły do właściwego Komitetu Okręgowego prac z zawodów I stopnia (szkolnych) wraz z protokołami
do 1 grudnia 2015 r.	ogłoszenie przez Komitety Okręgowe listy osób zakwalifikowanych do zawodów II stopnia (okręgowych) wraz z wynikami
8 stycznia 2016 r.	zawody II stopnia (okręgowe) – rozpoczęcie o godz. 11⁰⁰
8 lutego 2016 r.	ogłoszenie przez Komitet Główny listy osób zakwalifikowanych do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z wynikami
do 18 lutego 2016 r.	przekazanie przez Komitet Główny pisemnych zawiadomień uczestnikom Olimpiady o zakwalifikowaniu do zawodów III stopnia (centralnych) wraz z informacjami dotyczącymi przebiegu tych zawodów
2 i 3 kwietnia 2016 r.	zawody III stopnia (centralne)
3 kwietnia 2016 r.	ogłoszenie listy laureatów Olimpiady
do 30 czerwca 2016 r.	uroczyste spotkanie z laureatami Olimpiady, dyrektorami szkół, nauczycielami oraz mecenasami – wręczenie dyplomów, zaświadczeń i nagród

NAGRODY

Indeksy na studia

Laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są przyjmowani na kilkadziesiąt wyższych uczelni z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Część uczelni stosuje również preferencje dla finalistów Olimpiady. Szczegółowe uprawnienia laureatów i finalistów ubiegających się o przyjęcie na studia wyższe wynikają z uchwał senatów poszczególnych uczelni. Wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej znajduje się na stronie internetowej owe.pte.pl, zakładka „Nagrody”.

Technik ekonomista i nie tylko – zwolnienie z egzaminu zawodowego

Na podstawie § 112 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562 z późn. zm.) oraz komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej laureaci i finaliści Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej są zwolnieni z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technika ekonomisty, technika handlowiec, technika rachunkowości, technika administracji i technika organizacji reklamy. Zwolnienie z egzaminu zawodowego jest równoznaczne z uzyskaniem najwyższego wyniku.

Nagrody pieniężne i stypendia naukowe

Tradycją Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest nagroda pieniężna dla zwycięzcy w kwocie 10 tys. zł. Jej fundatorem jest Premier Rzeczypospolitej Polskiej lub jeden z ministrów (Minister Gospodarki lub Minister Finansów). Ponadto prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego honoruje zwycięzcę nagrodą pieniężną, której wartość wynosi 3 tys. zł.

Pozostali laureaci także otrzymują nagrody pieniężne i stypendia naukowe. Ich wartość jest zmienna w każdej edycji i waha się od 1 tys. zł do 8 tys. zł. Laureat II miejsca w XXVIII, XXVII i XXVI Olimpiadzie otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 8 tys. zł. Nagrodą za zdobycie III miejsca w XXVIII, XXVII i XXVI Olimpiadzie była nagroda pieniężna w wysokości 7 tys. zł. Kolejnym laureatom przyznawane są nagrody pieniężne lub stypendia naukowe. W XXVIII edycji przyznano 3 stypendia o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–VI), a także dwie nagrody pieniężne po 3 tys. zł (lokata VII i VIII), dwie nagrody po 2 tys. zł (lokaty IX–X) oraz cztery nagrody po 1 tys. zł (lokaty XI–XV). Natomiast w XXVII edycji przyznano 7 stypendiów o wartości 5 tys. zł każde (lokaty IV–X), a także dwie nagrody pieniężne po 2,5 tys. zł (lokata XI i XII) i trzy nagrody po 2 tys. zł (lokaty XIII–XV). W XXVI edycji wśród nagród znalazły się następujące nagrody pieniężne: 3 tys. zł (IV i V lokata), 2,5 tys. zł (VI i VII lokata), 2 tys. zł (VIII–XII lokata), 1,5 tys. zł (XIII i XIV lokata), a dla pozostałych laureatów po 1 tys. zł (XV–XXVI lokata).

Nagrody rzeczowe – laptopy i nie tylko...

W ostatnich trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej wszystkich trzydziestu laureatów, oprócz opisanych nagród pieniężnych i stypendiów, otrzymało wysokiej

klasy notebooki wraz z oprogramowaniem. Wśród nagród rzeczowych wymienić należy także komplety książek o tematyce ekonomicznej, prenumeraty czasopism branżowych, pamiątkowe monety oraz kosze prezentowe.

Wyjazdy zagraniczne, staże i praktyki

Uzupełnieniem nagród pieniężnych i rzeczowych oraz systemu stypendiów naukowych są wyjazdy zagraniczne oraz staże i praktyki w najlepszych instytucjach w kraju i za granicą. Zwycięzcy trzech ostatnich edycji Olimpiady zostali zaproszeni przez Wicepremiera na posiedzenie Kierownictwa Ministerstwa Gospodarki. Ponadto trzech najlepszych uczestników XXVII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyło staże na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wspomnieć też należy m.in. o odbywającym się w Niemczech dwutygodniowym seminarium naukowym w Instytucie Studiów Europejskich we Vlotho, w którym corocznie uczestniczą laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Nagrody dla nauczycieli (opiekunów naukowych) i najlepszych szkół

Również nauczyciele przygotowujący laureatów do zawodów oraz najlepsze szkoły otrzymują nagrody pieniężne i rzeczowe. W ten sposób doceniane jest ich zaangażowanie i wkład pracy włożony w opiekę naukową nad uczestnikami Olimpiady. Jedną z nich jest nagroda „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” przyznawana nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

W ostatnich trzech edycjach Olimpiady uhonorowano nagrodami pieniężnymi nauczycieli – opiekunów naukowych laureatów w kwocie od 800 zł do 2,5 tys. zł. Ponadto każdy z nauczycieli otrzymał komplet książek o tematyce ekonomicznej. W XXVI i XXV Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wśród nagród dla nauczycieli znalazły się także nowoczesne komputery przenośne.

Wszyscy nauczyciele, którzy zgłaszają szkoły do zawodów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i zajmują się organizacją zawodów I stopnia (szkolnych), otrzymują corocznie imienne dyplomy z podziękowaniami.

Dodatkowe atrakcje

Wśród dodatkowych atrakcji wymienić należy spotkania uczestników zawodów III stopnia (centralnych) Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich nauczycieli z prezesem Narodowego Banku Polskiego. Oprócz uczestnictwa w dyskusji o najważniejszych problemach gospodarczych Polski i świata, zaproszeni goście mają także okazję zwiedzić Gabinet Numizmatyczny NBP lub okolicznościowe wystawy w Oddziale Okręgowym NBP w Warszawie.

Uroczyste zakończenie każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbywa się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwie Gospodarki lub Ministerstwie Finansów. Na spotkaniu z premierem, wicepremierem lub ministrem finansów laureatom wręczane są nagrody i pamiątkowe dyplomy.

W ostatnich latach laureaci Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie naukowci na zakończenie każdej edycji odwiedzali także Giełdę Papierów Wartościowych

w Warszawie. Podczas spotkania z członkiem Zarządu Giełdy mogli wysłuchać prezentacji na temat historii Giełdy i jej aktualnej pozycji, a także podyskutować z gospodarzem spotkania. Wizyty na Giełdzie kończą się pamiątkowym grupowym zdjęciem w sali notowań oraz przy rzeźbie byka w hallu Centrum Giełdowego.

Pamiętać należy, że zakończenie Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej to nie tylko uroczysta gala. W każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej dla uczestników zawodów III stopnia (centralnych) i ich opiekunów naukowych wykłady wygłaszają wybitni polscy ekonomiści. Wśród nich znaleźli się dotychczas: prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska, prof. dr hab. Bogusław Fiedor, prof. dr hab. Andrzej Graczyk, prof. dr hab. Grzegorz W. Kołodko, prof. dr hab. Witold Kwaśnicki, prof. dr hab. Witold Orłowski, prof. dr hab. Stanisław Owsiak, prof. dr hab. Zdzisław Sadowski i prof. dr hab. Andrzej Sławiński.

Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej to również szereg działań, których celem jest upowszechnianie wiedzy o współczesnej gospodarce. Warto odnotować, że w każdej edycji dzięki wsparciu mecenasów Olimpiady staramy się przekazywać nieodpłatnie egzemplarze książek. Wśród nich wymienić można: książkę M. Bałtowskiego i P. Kozarzewskiego *Zmiana własnościowa polskiej gospodarki 1989-2013* (PWE, Warszawa 2014) oraz *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie* autorstwa W. Gabruszewicza (PWE, Warszawa 2014). Książki przekazywane są uczestnikom zakwalifikowanym zarówno do zawodów II stopnia (okręgowych), jak i III stopnia (centralnych). Wspomniane pozycje książkowe trafiły także do nauczycieli sprawujących opiekę naukową nad uczestnikami Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Zawodom Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej towarzyszy szereg konferencji i otwartych seminariów naukowych w oddziałach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w całym kraju. Wśród nich wymienić można m.in. cykl konwersatoriów „Czwartki u Ekonomistów”.

Wykaz nagród w XXVIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej oraz relacja z uroczystego zakończenia Olimpiady w Ministerstwie Gospodarki z udziałem podsekretarz stanu Ilony Antoniszyn-Klik zostały opublikowane w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (70) z sierpnia 2015 r. Natomiast podsumowanie XXVII i XXVI Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć w „Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” nr 3 (66) z sierpnia 2014 r. oraz nr 3 (62) z sierpnia 2013 r. Wersje elektroniczne „Biuletynów Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” można pobrać ze strony internetowej www.pte.pl, zakładka „Czasopisma”.

Warto wspomnieć, że łączna wartość nagród przekazanych w XXVIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej wyniosła 180 tys. zł, a w XXVII i XXVI edycji było to odpowiednio 200 tys. zł i 190 tys. zł.

Uwaga! Przywołane powyżej kwoty, liczby oraz rodzaje nagród mają charakter wyłącznie informacyjny i dokumentują przebieg trzech poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Wysokość nagród, ich liczba i rodzaj zależne są od wsparcia mecenasów i partnerów Olimpiady. Z uwagi na to, że fundusz nagród każdej edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej uzgadniany jest z mecenasami i partnerami Olimpiady w trakcie jej trwania, organizatorzy nie mogą gwarantować, że w bieżącej edycji nagrody będą w pełni porównywalne z poprzednimi latami.

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

- Wicepremier Rzeczypospolitej Polskiej
- Minister Gospodarki
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Narodowy Bank Polski
- Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie
- Bank Polskiej Spółdzielczości SA
- C.H. Beck sp. z o.o.
- Centrum Badań i Edukacji Statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego
- Biuro Informatyki Stosowanej Format
- Fundacja Banku Millennium
- Fundacja PKO Banku Polskiego
- Mennica Polska SA
- Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków - Balice sp. z o.o.
- Mokate SA
- Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne SA
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
- Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL
- Wydawnictwo Naukowe PWN SA

ZGŁOSZENIE UDZIAŁU SZKOŁY W XXIX OLIMPIADZIE WIEDZY EKONOMICZNEJ

Zgłoszenia udziału szkoły w XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przyjmowane są w nieprzekraczalnym terminie **do 30 września 2015 r.** za pomocą elektronicznego formularza, który znajduje się pod adresem internetowym:

owe.pte.pl/zgloszenie

Procedurę zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej przedstawia następujący schemat:

1

Wejść na stronę internetową **owe.pte.pl/zgloszenie** i kliknij przycisk „Wypełnij formularz zgłoszenia”

2

Wypełnij formularz zgłoszenia: podaj dane szkoły i skład Komisji Szkolnej oraz dane osoby odpowiedzialnej za organizację zawodów szkolnych OWE

3

Sprawdź poprawność wprowadzonych danych i **zatwierdź zgłoszenie**

4

Wydrukuj kartę zgłoszenia, podpisz ją i opieczetuj pieczęcią szkoły

5

Prześlij kartę zgłoszenia na adres właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego OWE (priorytetowym listem poleconym, faksem lub pocztą e-mail)

6

Aktywuj elektronicznie zgłoszenie – kliknij w link, który został wysłany na podany przez Ciebie przy zgłoszeniu adres e-mail

Cały proces rejestracji jest prosty i zajmuje kilka minut.

Pełny opis procedury wraz z instrukcją znajduje się na wskazanej powyżej stronie internetowej. W wypadku problemów technicznych lub pytań prosimy o kontakt z Biurem Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (tel. 22 551-54-18 lub e-mail: owe@pte.pl).

INFORMACJE O ORGANIZATORACH – DANE TELEADRESOWE

Komitet Główny OWE

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
tel.: 22 551-54-18
fax: 22 551-54-44
e-mail: owe@pte.pl
przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Owskiak
sekretarz naukowy: dr Grzegorz Wałęga
tel.: 605-88-28-78; e-mail: walega@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Białymstoku

Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania
ul. Warszawska 63, 15-062 Białystok
właściwość miejscowa: województwo podlaskie
przewodniczący: dr hab. Adam Sadowski
sekretarz: mgr Łukasz Siemieniuk
tel.: 85 745-77-06, fax: 85 745-77-03
e-mail: bialystok.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Bydgoszczy

ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz
właściwość miejscowa: województwo kujawsko-pomorskie
przewodniczący: dr Jerzy Kozłowski
sekretarz: Iwona Napierała
tel.: 52 322-65-52, fax: 52 322-67-81
e-mail: bydgoszcz.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Częstochowie

ul. Kilińskiego 32/34, 42-200 Częstochowa
właściwość miejscowa: część województwa śląskiego – powiaty: grodzki Częstochowa, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, zawierciański
przewodniczący: dr Mariusz Chudzicki
sekretarz: Krystyna Borkowska
tel.: 34 324-97-33, 34 324-26-30
e-mail: czestochowa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Gdańsku

ul. Długi Targ 46/47, 80-830 Gdańsk
właściwość miejscowa: województwo pomorskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Krystyna Wojewódzka-Król
sekretarz: mgr Elżbieta Kutnik
tel.: 58 301-52-46, tel./fax: 58 301-54-61
e-mail: gdansk.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Katowicach

ul. Bogucicka 3d/2 bud. G, 40-226 Katowice
właściwość miejscowa: województwo śląskie oprócz powiatów: grodzkiego
Częstochowa, częstochowskiego, kłobuckiego, lublinieckiego, myszkowskiego,
zawierciańskiego
przewodnicząca: prof. dr hab. Gabriela Łukasik
sekretarz: dr Joanna Czech-Rogosz
tel.: 32 259-88-78, tel./fax: 32 258-54-82
e-mail: katowice.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Kielcach

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Zarządzania i Administracji
ul. Świętokrzyska 21, 25-406 Kielce
właściwość miejscowa: województwo świętokrzyskie
przewodniczący: dr hab. Andrzej Szplit
sekretarz: mgr Leszek Papaj
tel.: 41 349-65-28
e-mail: kielce.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Krakowie

ul. Rakowicka 20A, 31-510 Kraków
właściwość miejscowa: województwo małopolskie
przewodnicząca: dr Czesława Pilarska
sekretarz: mgr Marta Pytel
tel./fax: 12 634-32-59
e-mail: krakow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Lublinie

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Lublinie
ul. Bursaki 12 (pok. 310B), 20-150 Lublin
właściwość miejscowa: województwo lubelskie
przewodnicząca: prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek
sekretarz: mgr Małgorzata Mikusek
tel./fax: 81 452-94-40, fax: 81 452-94-13
e-mail: lublin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Łodzi

ul. Wólczańska 51, 90-608 Łódź
właściwość miejscowa: województwo łódzkie
przewodnicząca: dr Zofia Sepkowska
sekretarz: Grażyna Zerfass
tel./fax: 42 632-44-20
e-mail: lodz.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Olsztynie

ul. 1 Maja 13, 10-117 Olsztyn
właściwość miejscowa: województwo warmińsko-mazurskie
przewodniczący: dr Krystyna Romaniuk
sekretarz: mgr Teresa Piekarska-Ratajczak
tel.: 89 527-58-25, tel./fax: 89 527-24-49
e-mail: olsztyn.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Opolu

Uniwersytet Opolski, Wydział Ekonomiczny
ul. Ozimska 46A, 45-058 Opole
właściwość miejscowa: województwo opolskie
przewodniczący: prof. dr hab. Zbigniew Mikołajewicz
sekretarz: dr Maria Bucka
tel.: 77 401-69-06, fax: 77 401-69-01
e-mail: opole.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Poznaniu

ul. Klasztorna 24/25, 61-779 Poznań
właściwość miejscowa: województwo wielkopolskie
przewodniczący: dr hab. Kazimierz Dobrzański
sekretarz: mgr Wanda Statkiewicz
tel.: 61 852-86-91, tel./fax: 61 851-90-58
e-mail: poznan.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Rzeszowie

ul. Hetmańska 21 c, 35-045 Rzeszów
właściwość miejscowa: województwo podkarpackie
przewodnicząca: dr Krystyna Sieniawska
sekretarz: Danuta Szukała
tel./fax: 17 853-36-49
e-mail: rzeszow.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Szczecinie

Uniwersytet Szczeciński, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
ul. Cukrowa 8, 71-004 Szczecin
właściwość miejscowa: województwo zachodniopomorskie
przewodniczący: dr hab. Henryk Babis
sekretarz: dr Jadwiga Jefimowicz
tel.: 91 444-31-33, 91 444-31-64, fax: 91 444-33-32
e-mail: szczecin.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Warszawie

ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa
właściwość miejscowa: województwo mazowieckie
przewodniczący: dr Jacek Tomaszewski
sekretarz: Jolanta Sawukajtys
tel.: 22 551-54-01, fax: 22 551-54-44
e-mail: warszawa.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE we Wrocławiu

ul. Łaciarska 28, 50-146 Wrocław
właściwość miejscowa: województwo dolnośląskie
przewodnicząca: dr hab. Elżbieta Kundera
sekretarz: dr Grażyna Wrzeszcz-Kamińska
tel.: 71 782-11-19
e-mail: wroclaw.owe@pte.pl

Komitet Okręgowy OWE w Zielonej Górze

ul. Żeromskiego 3, 65-066 Zielona Góra
właściwość miejscowa: województwo lubuskie
przewodniczący: dr inż. Paweł Kuźdowicz
sekretarz: inż. Beata Rydzio
tel./fax: 68 327-04-19
e-mail: zielonagora.owe@pte.pl

SKŁAD KOMITETU GŁÓWNEGO OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ (KADENCJA 2012–2017)

- **prof. dr hab. Stanisław Owsiak** – przewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny, kierownik Katedry Finansów na Wydziale Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, doktor *honoris causa* Uniwersytetu Szczecińskiego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, wiceprzewodniczący Komitetu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, członek Prezydium Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk, członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów w Warszawie, członek Komitetu Gospodarczej Myśli Strategicznej przy Ministrze Gospodarki, członek Rady ds. Edukacji Ekonomicznej Narodowego Banku Polskiego, redaktor naczelny czasopisma „Argumenta Oeconomica Cracoviensia”
- **prof. dr hab. Eugeniusz Kwiatkowski** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor zwyczajny, kierownik Katedry Makroekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Komitetu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, członek Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk, członek Rady Naukowej Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie
- **dr hab. Bogdan Ślusarz** – wiceprzewodniczący Komitetu Głównego
profesor nadzwyczajny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego, wiceprezes Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, prezes Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, członek Rady Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim, przewodniczący Rady Lubuskich Organizacji Pozarządowych w Zielonej Górze
- **dr Grzegorz Wałęga** – sekretarz naukowy Komitetu Głównego
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, laureat XI i XII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **prof. dr hab. Barbara Błaszczyk**
profesor zwyczajny, przewodnicząca Rady Naukowej w Instytucie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, wiceprzewodnicząca Rady Fundacji Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych w Warszawie

- **dr hab. Małgorzata Burchard-Dziubińska**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Ekonomii Rozwoju w Instytucie Ekonomii na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, sekretarz Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych

- **dr hab. inż. Wiesław Danielak**
kierownik Zakładu Zarządzania Strategicznego i Marketingu na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Zielonogórskiego, członek Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Zielonej Górze, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

- **dr Krzysztof Glibowski**
adiunkt w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, laureat III Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, adwokat

- **dr Jadwiga Jefimowicz**
sekretarz Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Szczecinie

- **dr hab. Jerzy Kitowski**
profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Finansów na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego, profesor nadzwyczajny w Katedrze Nauk o Zarządzaniu i Ekonomii w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Rzeszowie

- **dr Ryszard Kowalski**
adiunkt w Katedrze Mikroekonomii na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, sekretarz Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie

- **prof. dr hab. inż. Witold Kwaśnicki**
profesor zwyczajny, kierownik Zakładu Ogólnej Teorii Ekonomii w Instytucie Nauk Ekonomicznych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, prezes Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu, członek Rady Nadzorczej Centrum im. Adama Smitha, członek Rady Naukowej Instytutu Edukacji Ekonomicznej im. Ludwiga von Misesa, członek Rady Ambasadorów Związku Przedsiębiorców i Pracodawców

- **dr Stanisław Macioł**
kierownik Zakładu Badań nad Edukacją Menedżerską w Instytucie Zarządzania w Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

- **prof. dr hab. Witold M. Orłowski**
profesor zwyczajny, dyrektor Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej, członek Rady Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów, główny doradca ekonomiczny PricewaterhouseCoopers Polska, współzałożyciel Niezależnego Ośrodka Badań Ekonomicznych NOBE, przewodniczący Rady Powierniczej Muzeum Narodowego w Warszawie, specjalny doradca Komisji Europejskiej
- **dr hab. Andrzej Pawlik**
profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Przedsiębiorczości i Innowacji w Instytucie Ekonomii i Administracji na Wydziale Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- **prof. dr hab. Bogna Pilarczyk**
profesor zwyczajny w Katedrze Strategii Marketingowych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, członek Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Warszawie, wiceprezes Zarządu Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Poznaniu
- **dr Tadeusz Smuga**
profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Konkurencyjności Przedsiębiorstw w Instytucie Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur w Warszawie, sekretarz redakcji czasopisma „Gospodarka Narodowa”, członek Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Ekonomista”
- **dr Grażyna Tatka**
adiunkt na Wydziale Finansów Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach
- **dr Jacek Tomaszewski**
adiunkt w Katedrze Rynków Kapitałowych w Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, przewodniczący Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Warszawie, zwycięzca I Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej
- **dr hab. Tomasz Zalega**
profesor nadzwyczajny w Katedrze Gospodarki Narodowej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego

REGULAMIN OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Podstawą prawną dla organizacji i przeprowadzenia Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (OWE) jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Źródłem finansowania OWE jest dotacja przyznana przez ministerstwo właściwe do spraw oświaty i wychowania, środki własne organizatora oraz środki uzyskane od partnerów i mecenasów OWE, w tym darowizny od osób prawnych i osób fizycznych.
3. Podstawowe obowiązki organizatorów i uczestników OWE wynikają z niniejszego regulaminu.

§ 2

ORGANIZATOR

1. Organizatorem OWE jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie.
2. Organizator OWE powołuje Komitet Główny, który sprawuje nadzór organizacyjny i merytoryczny nad przebiegiem OWE.
3. Komitet Główny zapewnia realizację OWE zgodnie z postanowieniami regulaminu i programem.
4. Komitetem Głównym kieruje przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarza naukowego.
5. Sprawy wymagające podjęcia decyzji między posiedzeniami Komitetu Głównego rozpatrywane są przez jego Prezydium, w skład którego wchodzi przewodniczący, wiceprzewodniczący oraz sekretarz naukowy Komitetu Głównego.
6. Za koordynację zawodów OWE poszczególnych stopni odpowiada Biuro Komitetu Głównego.
7. Decyzje wszystkich organów OWE podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym.
8. Zawody OWE przeprowadza Komitet Główny wraz z Komitetami Okręgowymi oraz Komisjami Szkolnymi.
9. Komitetami Okręgowymi kierują ich przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącymi przy pomocy sekretarzy.

10. Dane teleadresowe Komitetu Głównego oraz właściwość terytorialną Komitetów Okręgowych określa załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu.
11. Tryb powoływania Komitetu Głównego i Komitetów Okręgowych określa uchwała Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.
12. Szczegółowy zakres zadań Biura Komitetu Głównego oraz Komitetów Okręgowych określa Prezydium Komitetu Głównego.
13. Przy Komitecie Głównym działa powoływany przez ten Komitet Zespół Naukowy, którego zadaniem jest opracowywanie koncepcji merytorycznej kolejnych edycji OWE oraz propozycji pytań (zadań) na zawody poszczególnych stopni. Do zadań Zespołu Naukowego należy także rozstrzyganie wątpliwości w kwestiach merytorycznych związanych z pytaniami i zadaniami; można je zgłaszać w ciągu 3 dni od daty przeprowadzenia zawodów I stopnia (szkolnych) i II stopnia (okręgowych) lub w ciągu 2 godzin od zakończenia części pisemnej zawodów III stopnia (centralnych).
14. Komitet Główny przed rozpoczęciem każdej kolejnej edycji OWE dostarcza uczestnikom „Informator o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej” zawierający m.in. program, regulamin oraz szczegółowe wytyczne związane z jej organizacją, wykaz literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów.

§ 3 CELE OWE

Celami OWE są:

- 1) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań młodzieży problematyką społeczno-ekonomiczną oraz kierunkami rozwoju Polski na tle gospodarki światowej,
- 2) propagowanie kultury ekonomicznej i zasad racjonalnego gospodarowania,
- 3) upowszechnianie nowoczesnej wiedzy ekonomicznej,
- 4) wyłanianie i wspieranie rozwoju najbardziej utalentowanej młodzieży oraz zachęcanie jej do podejmowania studiów wyższych.

§ 4 UCZESTNICY OWE I JEJ TEMATYKA

1. Uczestnikami OWE mogą być uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mających siedzibę w Polsce, kończących się egzaminem maturalnym. Uczniowie przystępują do zawodów dobrowolnie.
2. W OWE mogą również uczestniczyć – za zgodą właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego – uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i zasadniczych szkół zawodowych realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę.

3. Uczestnicy OWE zgłaszają swój udział za pośrednictwem szkoły, do której uczęszczają, zgodnie z § 6 pkt 1 regulaminu, z zastrzeżeniem § 6 pkt 13 regulaminu.
4. Tematyka OWE określona jest w programie OWE. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych stopniach zawodów obejmuje zagadnienia zawarte w programie, wykazie literatury zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz – o ile to konieczne – w dodatkowych materiałach opracowanych przez Komitet Główny.
5. Każda edycja OWE organizowana jest pod innym hasłem przewodnim, które zatwierdza Komitet Główny.

§ 5

PODSTAWOWE INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. OWE ma zasięg ogólnokrajowy. Jej zawody są trzystopniowe:
  - a) zawody I stopnia (szkolne) odbywają się w szkołach,
  - b) zawody II stopnia (okręgowe) odbywają się w skali okręgów,
  - c) zawody III stopnia (centralne) odbywają się w skali ogólnokrajowej.
2. Terminy wszystkich stopni zawodów ustalane są przez Komitet Główny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.
3. Zawody I i II stopnia przeprowadzane są w formie pisemnej, natomiast zawody III stopnia – w formie pisemnej i ustnej. Mają one charakter indywidualny i obejmują zagadnienia wskazane programem OWE, zawarte w literaturze zalecanej w przygotowaniach do zawodów oraz aktualne problemy społeczno-gospodarcze Polski i świata.
4. Czas trwania części pisemnej wszystkich stopni zawodów OWE wynosi 120 minut.
5. Zadania (pytania) na zawody wszystkich stopni OWE opracowywane są przez Komitet Główny i dostarczane komisjom/jury poszczególnych stopni zawodów w sposób uniemożliwiający ich nieuprawnione ujawnienie do chwili rozpoczęcia zawodów.
6. Szczegółowa struktura pytań (zadań) oraz punktacji odpowiedzi w zawodach poszczególnych stopni OWE określana jest dla każdej edycji w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Informacja o zasadach punktacji odpowiedzi umieszczana jest w każdym zestawie pytań (zadań).
7. Część pisemna zawodów II i III stopnia przeprowadzana jest anonimowo. Otwarcie kopert z danymi osobowymi uczestników OWE następuje po dokonaniu oceny prac przez jury.
8. Uczestnicy zawodów wszystkich stopni OWE mają zapewnione warunki do samodzielnego wykonania zadań (odpowiedzi na pytania).
9. Uczestnik na zawodach wszystkich stopni zobowiązany jest mieć ze sobą dokument tożsamości ze zdjęciem (np. legitymacja szkolna, dowód osobisty), przybory do

pisania, linijkę i kalkulator (urządzenie bez funkcji telefonu komórkowego i możliwości przechowywania danych tekstowych, wykonywania połączeń telefonicznych lub łączenia się z internetem oraz z wyłączeniem zaawansowanych, programowalnych kalkulatorów graficznych i inżynierskich).

10. Nieprzestrzeganie zasady samodzielności stanowi podstawę dyskwalifikacji uczestnika OWE. Przez nieprzestrzeganie zasady samodzielności rozumie się m.in. porozumiewanie się z innymi uczestnikami zawodów w czasie ich trwania, jak również korzystanie z jakichkolwiek pomocy naukowych i dydaktycznych oraz z telefonu komórkowego i innych urządzeń poza kalkulatorem. Dyskwalifikacja może mieć również miejsce w wypadku innych zachowań naruszających postanowienia niniejszego regulaminu lub zakłócających przebieg zawodów, a w szczególności niepodporządkowania się zaleceniom porządkowym członków Komitetu Okręgowego, Komitetu Głównego oraz jury poszczególnych stopni zawodów.
11. Decyzję o dyskwalifikacji uczestnika podejmuje dyrektor szkoły lub Komitet Okręgowy w odniesieniu do zawodów I stopnia, Komitet Okręgowy lub Komitet Główny w odniesieniu do zawodów II stopnia, a w odniesieniu do zawodów III stopnia Komitet Główny.
12. Dla uczestników niewidomych i słabowidzących (ograniczenie percepcji wzrokowej) oraz z niepełnosprawnością ruchową kończyn górnych czas trwania części pisemnej zawodów wszystkich stopni wynosi 150 minut. Zawody dla tych uczestników odbywają się w oddzielnych salach.
13. Wniosek o wydłużenie czasu trwania części pisemnej zawodów, o którym mowa w pkt 12, zgłaszany jest do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 30 września wraz z dokumentem potwierdzającym dysfunkcję według wzoru obowiązującego przy przeprowadzaniu egzaminu maturalnego.
14. Nieobecność uczestnika na zawodach danego stopnia bez względu na jej przyczynę równoznaczna jest z jego dyskwalifikacją.
15. Członkami zespołu weryfikującego oraz jury zawodów II i III stopnia powinni być pracownicy naukowo-dydaktyczni wyższych uczelni, nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych oraz specjaliści z dziedziny nauk objętych programem OWE. W skład zespołu weryfikującego i jury zawodów II i III stopnia nie mogą wchodzić opiekunowie naukowo uczniowie biorących udział w zawodach OWE.
16. Dokumentację zawodów I stopnia prowadzi właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, na którą składają się w szczególności: zgłoszenia udziału szkół w zawodach OWE, protokoły Komisji Szkolnych z przebiegu zawodów oraz zestawy pytań i odpowiedzi uczestników.
17. Dokumentację zawodów II i III stopnia prowadzi Komitet Główny, na którą składają się w szczególności: listy członków jury zawodów poszczególnych stopni, protokoły zawodów poszczególnych stopni, zestawy pytań i odpowiedzi uczestników zawodów poszczególnych stopni.

18. Dokumentacja zawodów, o której mowa w pkt 16 i 17 przechowywana jest przez okres 2 lat od zakończenia roku kalendarzowego, w którym zakończyły się zawody.
19. Dokumentację w sprawie powołania Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej, informatory wszystkich edycji, listy laureatów i finalistów oraz nauczycieli sprawujących opiekę naukową nad laureatami i finalistami, rejestr zaświadczeń wydanych laureatom i finalistom Komitet Główny przechowuje bezterminowo.
20. Informacje na temat OWE publikowane są stronie internetowej pod adresem owe.pte.pl.

§ 6

ORGANIZACJA ZAWODÓW I STOPNIA – SZKOLNYCH

1. Zgłoszenie udziału szkoły w zawodach OWE następuje poprzez powiadomienie właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego w terminie do 30 września o przystąpieniu do OWE w sposób określony w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”. Zgłoszenia udziału szkoły w zawodach OWE dokonuje dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba, która koordynuje zawody I stopnia w szkole oraz pozostaje w kontakcie z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym.
2. Zawody I stopnia organizuje i przeprowadza Komisja Szkolna w składzie od 3 do 5 osób, wśród których powinni być: dyrektor lub wicedyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotów ekonomicznych lub pokrewnych oraz – w miarę możliwości – przedstawiciel samorządu uczniowskiego.
3. Komisje Szkolne powoływane są corocznie na daną edycję OWE przez dyrektorów szkół, którzy sprawują bezpośredni nadzór nad ich pracami.
4. Komisja Szkolna przeprowadza akcję informacyjną w formie zwyczajowo przyjętej w szkole mającą na celu zachęcenie uczniów do udziału w OWE.
5. Do pomocy w organizacji zawodów I stopnia zobowiązany jest właściwy miejscowo Komitet Okręgowy, który udziela także niezbędnych informacji i wyjaśnień.
6. Komitet Okręgowy sprawuje nadzór nad przebiegiem zawodów I stopnia w okręgu, a członkowie tego komitetu mogą uczestniczyć jako obserwatorzy w tych zawodach.
7. Zawody I stopnia odbywają się jednocześnie we wszystkich szkołach w terminie ustalonym przez Komitet Główny.
8. W przypadku stwierdzenia, że zawody w danej szkole nie zostały przeprowadzone w wyznaczonym terminie, wszyscy ich uczestnicy zostają zdyskwalifikowani. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.
9. Przed rozpoczęciem zawodów I stopnia Komisja Szkolna może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.

10. Zadania Komisji Szkolnej:

- a) właściwe zabezpieczenie otrzymanych zestawów pytań przed dostępem osób niepowołanych do czasu rozpoczęcia zawodów,
- b) zapewnienie odpowiedniej liczby arkuszy papieru kancelaryjnego ostemplowanych pieczęcią szkoły,
- c) przygotowanie pomieszczeń do przeprowadzenia zawodów,
- d) przeprowadzenie zawodów w dniu i o godzinie określonych przez Komitet Główny,
- e) zapewnienie nadzoru nad prawidłowym przebiegiem zawodów (w każdym zespole nadzorującym powinien znaleźć się co najmniej 1 członek Komisji Szkolnej będący jednocześnie przewodniczącym zespołu),
- f) dokonanie oceny prac przez członków Komisji Szkolnej na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.
- g) sporządzenie protokołu zawodów I stopnia według wzoru ustalonego przez Komitet Główny.

11. Szczegółowe zasady przeprowadzania zawodów I stopnia reguluje instrukcja dołączona do zestawu pytań (zadań).

12. Komisja Szkolna przekazuje do właściwego miejscowo Komitetu Okręgowego priorytetowym listem poleconym wszystkie zestawy pytań (zadań), zarówno wypełnione, jak i niewypełnione, wraz z protokołem, w terminie 7 dni od zakończenia zawodów (decyduje data stempla pocztowego). Niedotrzymanie powyższych postanowień, a także niedopełnienie obowiązków określonych w § 6 pkt 10 stanowi dla Komitetu Okręgowego podstawę do dyskwalifikacji wszystkich uczestników zawodów z danej szkoły. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Okręgowy.

13. W przypadku gdy w szkole, do której uczęszcza uczeń, nie organizuje się zawodów I stopnia, uczeń może do nich przystąpić w innej szkole wskazanej przez dyrektora szkoły. W tej sprawie dyrektor szkoły działa w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym oraz dyrektorem szkoły, w której odbywają się zawody I stopnia OWE.

14. Komitet Okręgowy może dokonać weryfikacji prac przekazanych przez Komisje Szkolne. W tym celu powołuje jury.

15. Do zawodów II stopnia kwalifikowanych jest 10% uczestników biorących udział w zawodach I stopnia w danym okręgu, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym nie więcej niż 120 uczestników, z zastrzeżeniem postanowień pkt 16 i 17.

16. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania do zawodów II stopnia przyznana została więcej niż jednej osobie, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje większa liczba punktów uzyskanych z testu.

17. W przypadku gdy liczba osób ustalona zgodnie z postanowieniami pkt 16 jest większa niż jeden, wszyscy ci uczestnicy zostają zakwalifikowani do zawodów II stopnia.
18. Komitet Okręgowy podaje do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE wyniki zawodów I stopnia tych uczestników, którzy zostali zakwalifikowani do zawodów II stopnia, w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty zawodów II stopnia.
19. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Okręgowego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Okręgowego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
20. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.
21. Uczestnikom zawodów I stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Okręgowy bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
22. Przewodniczący Komitetu Okręgowego wraz z dwoma członkami jury, o których mowa w pkt 14, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 7

ORGANIZACJA ZAWODÓW II STOPNIA – OKRĘGOWYCH

1. Zawody II stopnia odbywają się jednocześnie, tj. w tym samym terminie we wszystkich Komitetach Okręgowych.
2. Zawody II stopnia odbywają się w miejscu ustalonym przez Komitet Okręgowy. O terminie i miejscu rozpoczęcia zawodów Komitet Okręgowy zawiadamia zakwalifikowanych uczestników oraz ich szkoły pisemnie co najmniej na 21 dni przed terminem zawodów.
3. Do zawodów II stopnia uczestnicy przystępują w okręgach, w których zostali zakwalifikowani do zawodów.
4. W uzasadnionych przypadkach Komitet Główny, w porozumieniu z właściwym miejscowo Komitetem Okręgowym, może wyrazić zgodę na udział uczestnika w zawodach II stopnia w innym okręgu niż określony w pkt 3. Pisemny wniosek w tej sprawie uczestnik składa do Komitetu Głównego przynajmniej na 30 dni przed terminem zawodów II stopnia.

5. Uczestnikom zawodów II stopnia Komitet Okręgowy zapewnia zwrot kosztów podróży i – w miarę możliwości – wyżywienie.
6. Przed rozpoczęciem zawodów II stopnia jury może udzielić uczestnikom niezbędnych wskazówek organizacyjnych.
7. Do oceny prac Komitet Okręgowy powołuje jury.
8. Każda praca pisemna z zawodów II stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen.
9. Jury dokonuje oceny prac z zawodów II stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań), który jest publikowany na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów, w terminie 10 dni od ich zakończenia, i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Protokół ten z wszystkimi pracami Komitet Okręgowy przekazuje do Komitetu Głównego w terminie 14 dni od zakończenia tych zawodów.
10. Komitet Główny ma prawo weryfikacji wyników zawodów II stopnia. Weryfikacja ta dokonywana jest przez zespół powołany przez Komitet Główny.
11. Do zawodów III stopnia kwalifikowanych jest 100 uczestników, którzy uzyskali największą liczbę punktów w zawodach II stopnia. W przypadku gdy minimalna liczba punktów uprawniająca do zakwalifikowania się do zawodów III stopnia została przyznana więcej niż jednej osobie, a łączna liczba zakwalifikowanych uczestników do zawodów III stopnia w związku z tym przekraczałaby 100, o zakwalifikowaniu do tych zawodów decyduje w kolejności:
  - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
  - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne.
12. Decyzję o zakwalifikowaniu uczestników do zawodów III stopnia podejmuje Komitet Główny. Podaje on wyniki zawodów II stopnia do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej OWE w terminie określonym w „Informatorze o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej”.
13. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do Komitetu Głównego w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Odwołanie składa się osobiście w siedzibie Komitetu Głównego lub przesyła listem poleconym (o zachowaniu terminu do wniesienia odwołania decyduje data stempla pocztowego).
14. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, jego adres korespondencyjny, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.

15. Uczestnikom zawodów II stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
16. Przewodniczący Komitetu Głównego wraz z dwoma członkami zespołu weryfikacyjnego, o którym mowa w pkt 10, rozpatruje odwołanie w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od daty otrzymania odwołania. Odpowiedź na odwołanie przesyłana jest listem poleconym na adres korespondencyjny uczestnika.

§ 8

ORGANIZACJA ZAWODÓW III STOPNIA – CENTRALNYCH

1. Zawody III stopnia organizuje i przeprowadza Komitet Główny.
2. Uczestnicy zakwalifikowani do zawodów III stopnia zawiadamiani są pisemnie przez Komitet Główny o terminie i miejscu zawodów co najmniej na 21 dni przed ich rozpoczęciem.
3. Komitet Główny powołuje jury, którego zadaniem jest ocena prac uczestników zawodów III stopnia z części pisemnej oraz części ustnej.
4. Przewodniczący jury określa szczegółowe zasady pracy jury, w tym składy osobowe zespołów egzaminacyjnych w części ustnej i komisji odwoławczej.
5. Każda praca pisemna z zawodów III stopnia oceniana jest niezależnie przez co najmniej dwóch członków jury, przy czym wynik końcowy stanowi średnia arytmetyczna przyznanych ocen. Szczegółowe zasady oceny poszczególnych części zawodów III stopnia określa regulamin zawodów.
6. Jury dokonuje oceny prac z zawodów III stopnia na podstawie klucza z prawidłowymi odpowiedziami do zestawu pytań (zadań) i sporządza protokół przebiegu tych zawodów według wzoru ustalonego przez Komitet Główny. Minimum punktów kwalifikujące do indywidualnej części ustnej zawodów ustala jury.
7. Ogłoszenie wyników części pisemnej i listy uczestników zakwalifikowanych do indywidualnej części ustnej zawodów następuje o godz. 20 w dniu, w którym odbywa się część pisemna zawodów. W sytuacjach szczególnych jury może przesunąć termin ogłoszenia wyników.
8. W uzasadnionych przypadkach uczestnikom części pisemnej zawodów III stopnia przysługuje możliwość pisemnego odwołania do przewodniczącego jury zawodów w ciągu 60 minut od momentu ogłoszenia wyników części pisemnej. Odwołanie składa się osobiście w sekretariacie jury.
9. Odwołanie musi zawierać dane osobowe uczestnika, nazwę i adres szkoły oraz merytoryczne uzasadnienie odwołania. Odwołania sformułowane w sposób ogólny lub bez wskazania konkretnego żądania oraz niezawierające merytorycznego uzasadnienia nie podlegają rozpatrzeniu.

10. Uczestnikom zawodów III stopnia przysługuje wgląd w ich prace w miejscu i terminie określonym przez Komitet Główny bez możliwości sporządzania fotokopii i odpisów pracy.
11. Komisja odwoławcza, składająca się z przewodniczącego jury i dwóch członków jury, rozpatruje odwołanie niezwłocznie, lecz w terminie nie dłuższym niż do czasu rozpoczęcia części ustnej zawodów. Rozpatrzenie odwołania następuje poprzez odnotowanie decyzji bezpośrednio na pracy wraz z krótkim pisemnym uzasadnieniem.
12. Zawody w części ustnej odbywają się w trzyosobowych zespołach egzaminacyjnych składających się z członków jury.
13. Przebieg części ustnej zawodów może być rejestrowany za pomocą urządzeń nagrywających dźwięk oraz obraz.
14. Uczestnicy części ustnej nie mogą wносить ze sobą do sali egzaminacyjnej żadnych pomocy naukowych i dydaktycznych (w tym notatek lub konspektów), oprócz wymienionych w § 5 pkt 9. Papier do przygotowania konspektu odpowiedzi jest udostępniany uczestnikowi przez członków jury po wejściu na salę egzaminacyjną.
15. W czasie trwania części ustnej zawodów w sali egzaminacyjnej przebywają wyłącznie członkowie jury, obsługa techniczna zawodów i nie więcej niż trzy egzaminowane osoby.
16. Każdy członek jury dokonuje oddzielnej punktacji odpowiedzi uczestnika, przy czym końcową ocenę uzyskaną przez uczestnika zawodów z części ustnej stanowi średnia arytmetyczna punktacji wystawionej przez poszczególnych egzaminatorów po zaokrągleniu do pełnego punktu w górę.
17. Uczestnikom części ustnej zawodów III stopnia nie przysługuje możliwość odwołania się od wyników.
18. Trzydziestu uczestników zawodów III stopnia, którzy uzyskali najwyższą łączną liczbę punktów, otrzymuje tytuł laureata. Pozostali uczestnicy zawodów III stopnia uzyskują tytuł finalisty, z zastrzeżeniem pkt 19.
19. Warunkiem uzyskania tytułu finalisty jest przystąpienie do zawodów III stopnia w terminie i miejscu ogłoszonym przez Komitet Główny i uzyskanie z części pisemnej zawodów minimum 30% łącznej liczby punktów do zdobycia.
20. Decyzje o przyznaniu tytułu laureata i finalisty OWE podejmuje Komitet Główny na podstawie protokołu jury. Decyzja Komitetu Głównego jest ostateczna.
21. W przypadku równej największej łącznej liczby punktów uzyskanej przez kilku uczestników o zwycięstwie (zajęciu I miejsca) decyduje w kolejności:
  - a) liczba punktów uzyskanych z pytań testowych,
  - b) liczba punktów uzyskanych za zadanie analityczne,
  - c) łączna liczba punktów z części pisemnej zawodów.

22. Zasady wymienione w pkt 21 stosuje się również do:
  - a) ustalenia kolejności miejsc zajętych przez wszystkich laureatów,
  - b) wskazania trzydziestego – ostatniego – uczestnika zawodów, który uzyskuje tytuł laureata,
  - c) wskazania ostatniego uczestnika, który jest kwalifikowany do części ustnej, w przypadku gdy liczba osób z minimalną liczbą punktów uprawniającą do zakwalifikowania do tej części zawodów byłaby większa niż 4 osoby.
23. Uczestnikom zawodów III stopnia Komitet Główny zapewnia zakwaterowanie, wyżywienie i zwrot kosztów podróży.
24. Lista laureatów i finalistów OWE ogłaszana jest w dniu zakończenia części ustnej zawodów i publikowana jest na stronie internetowej OWE w ciągu 24 godzin od zakończenia zawodów.

§ 9

KONKURSY O NAGRODĘ SPECJALNĄ

1. Komitet Główny może zorganizować konkurs o nagrodę specjalną w porozumieniu ze sponsorem (partnerem) deklarującym przyznanie takiej nagrody.
2. Skład kapituły nagrody specjalnej, sposób wyłonienia najlepszych prac na zadany temat konkursowy oraz rodzaj i wysokość nagrody ustalone są pomiędzy Komitetem Głównym a sponsorem (partnerem).
3. Decyzja kapituły nagrody specjalnej o przyznaniu nagrody jest ostateczna. W szczególnych sytuacjach kapituła nagrody specjalnej może odstąpić od jej przyznania.

§ 10

NAGRODY I UPRAWNIENIA

1. Komitet Główny wydaje laureatom i finalistom OWE zaświadczenia według wzoru określonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
2. Uczestnicy zawodów I, II i III stopnia, którzy uzyskali najlepsze wyniki, mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia przyznawane odpowiednio przez Komisje Szkolne, Komitety Okręgowe i Komitet Główny w ramach dostępnych środków.
3. Uprawnienia przysługujące laureatom i finalistom OWE w zakresie zwolnienia z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik ekonomista, technik handlowiec, technik rachunkowości i technik administracji (stary egzamin) oraz w zawodzie technik organizacji reklamy, technik administracji, technik rachunkowości, technik handlowiec i technik ekonomista (nowy egzamin) określa minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.
4. Laureaci oraz finaliści OWE przy ubieganiu się o przyjęcie na studia wyższe posiadają uprawnienia określone w uchwałach senatów poszczególnych uczelni zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

5. Komitet Główny może przyznać nagrodę „Za popularyzację wiedzy ekonomicznej oraz wyróżniającą się opiekę naukową nad uczestnikami OWE” nauczycielom, którzy byli opiekunami naukowymi laureatów w co najmniej trzech edycjach OWE.
6. Komitet Główny może przyznać nauczycielom, którzy przygotowywali laureatów do udziału w OWE, nagrody inne niż te, o których mowa w pkt 5.

§ 11

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Informacje o organizacji, terminach przeprowadzenia zawodów poszczególnych stopni oraz zasadach udziału w OWE można uzyskać w kuratoriach oświaty.
2. Dyrektorzy szkół zobowiązani są na mocy rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do przekazywania wszystkim uczniom informacji, o których mowa w pkt 1.
3. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w ramach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest Polskie Towarzystwo Ekonomiczne z siedzibą w Warszawie (ul. Nowy Świat 49, 00-042 Warszawa)
4. Szkoła, dokonując zgłoszenia udziału w zawodach OWE, przyjmuje do wiadomości treść niniejszego regulaminu i zobowiązuje się go przestrzegać.
5. Każdy uczestnik, przystępując do zawodów szkolnych i składając własnoręczny podpis na otrzymanym zestawie pytań (zadań), oświadcza jednocześnie, że zapoznał się z regulaminem OWE, akceptuje go i zobowiązuje się do jego przestrzegania. Warunkiem przystąpienia do zawodów OWE jest wyrażenie zgody na przetwarzanie i nieodpłatne wykorzystywanie danych osobowych uczestnika przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Komitet Główny i Komitet Okręgowy dla celów postępowania kwalifikacyjnego, dokumentowania przebiegu OWE i sprawozdawczości, a także na publikowanie sprawozdań z przebiegu i wyników zawodów poszczególnych stopni OWE (bez względu na formę). Organizator OWE – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – może ujawnić i przekazać podmiotom trzecim dane osobowe i wizerunek uczestnika OWE w celach informacyjnych związanych z jej organizacją i przebiegiem za pomocą środków masowego przekazu, w tym mediów elektronicznych.
6. Wydatki poniesione przez organizatora OWE na uczestnictwo w zawodach poszczególnych stopni Olimpiady, które z przyczyn zawinionych przez uczestnika nie podlegają rozliczeniu z dotacji przyznanej na organizację Olimpiady, obciążają uczestnika OWE.
7. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem decyzje podejmuje Komitet Główny.

prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska
prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego

PROGRAM OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

1. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej obejmuje dziedzinę nauk ekonomicznych w następujących dyscyplinach naukowych: ekonomia, finanse oraz nauki o zarządzaniu.
2. Celem Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej jest upowszechnianie nauki o gospodarce wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Znajomość podstawowych praw i kategorii ekonomicznych, jak również procesów i mechanizmów występujących w gospodarce jest przydatna każdemu przy podejmowaniu wielu decyzji, zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Upowszechnianie wiedzy ekonomicznej sprzyja szeroko rozumianej przedsiębiorczości młodego pokolenia. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej jest jednym z najważniejszych przedsięwzięć edukacyjnych, których celem jest inwestowanie w kapitał ludzki, stanowiący podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego i postępu społecznego.
3. Program Olimpiady skorelowany jest z podstawą programową przedmiotów realizowanych w szkołach ponadgimnazjalnych (zarówno ogólnokształcących, jak i zawodowych), a w szczególności: ekonomii, podstaw przedsiębiorczości, podstaw statystyki, zasad rachunkowości, marketingu, elementów prawa gospodarczego, ekonomiki przedsiębiorstw, finansów i bankowości oraz analizy ekonomicznej.
4. Program Olimpiady obejmuje zagadnienia z wiodących przedmiotów (wiedzy zawodowej) dla uczniów kształcących się w zawodzie: technik ekonomista, technik rachunkowości, technik administracji, technik organizacji reklamy i technik handlowiec.
5. Program Olimpiady obejmuje także wybrane zagadnienia zawarte w programach przedmiotów wymienionych w pkt 3, które wykładane są w szkołach wyższych.
6. Program Olimpiady składa się z sześciu głównych bloków tematycznych:

Mikroekonomia

Przedmiot badań ekonomii, narzędzia analizy ekonomicznej: teorie, prawa i modele ekonomiczne, granica możliwości produkcyjnych, teoria rynku, mechanizm rynkowy i równowaga rynkowa, teoria wyboru gospodarstwa domowego, teoria przedsiębiorstwa, teoria kosztów, równowaga i decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa, struktury rynkowe – rynek doskonale konkurencyjny, absolutny monopol, konkurencja monopolistyczna i oligopol, rynek czynników wytwórczych, ekonomiczna rola państwa w gospodarce, zawodność rynku i państwa.

Makroekonomia

Podstawowe pojęcia makroekonomii, produkt i dochód narodowy, oszczędności i inwestycje, wzrost i fluktuacje gospodarcze, cykl koniunkturalny, globalny popyt i globalna podaż, bezrobocie, system pieniężny i inflacja, bankowość centralna i polityka pieniężna, budżet państwa i polityka fiskalna, makroekonomia gospodarki otwartej, handel międzynarodowy i kursy walutowe, międzynarodowe korzyści komparatywne i protekcjonizm, międzynarodowy system finansowy i walutowy, gospodarka światowa,

globalizacja procesów gospodarczych, wspólny obszar walutowy oraz europejska unia gospodarcza i walutowa.

Polityka gospodarcza

Podstawowe pojęcia związane z polityką gospodarczą (ekonomiczną), uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej, polityka ekonomiczna a planowanie gospodarcze, polityka rozwoju gospodarczego, polityka strukturalna, polityka przemysłowa, polityka rolna, polityka regionalna, polityka ochrony środowiska, polityka społeczna, polityka naukowa i innowacyjna, polityka inwestycyjna, polityka pieniężna, polityka budżetowa, regulowanie rynku pracy, dochodów i cen, polityka współpracy gospodarczej z zagranicą, transformacja gospodarcza w Polsce, Unia Europejska – struktura instytucjonalna i zasady funkcjonowania, unia walutowa.

Podstawy finansów

System finansowy we współczesnej gospodarce rynkowej, internacjonalizacja i globalizacja systemu finansowego, system bankowy, międzybankowy rynek pieniężny, rynek kapitałowy, fundusze i instytucje wspólnego inwestowania, rynek walutowy, rynek instrumentów pochodnych, rynek ubezpieczeniowy, system płatniczy, system budżetowy państwa, system finansowy jednostek samorządu terytorialnego, fundusze celowe, pomoc publiczna, polityka fiskalna, dług publiczny, zachowania podmiotów sfery realnej (gospodarstw domowych i przedsiębiorstw) na rynkach finansowych.

Finanse przedsiębiorstw

Cele współczesnego przedsiębiorstwa, źródła finansowania przedsiębiorstwa, planowanie finansowe, pozyskiwanie kapitałów i kształtowanie ich struktury, instrumenty zarządzania finansami, analiza finansowa w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa, zewnętrzne uwarunkowania decyzji finansowych, ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, planowanie i ocena opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych, koszt kapitału przedsiębiorstwa, zarządzanie kapitałem obrotowym w przedsiębiorstwie, rynek kapitałowy w procesie zarządzania finansami przedsiębiorstwa, emisja papierów wartościowych, leasing, łączenie przedsiębiorstw, międzynarodowe aspekty zarządzania finansami firmy, elementy inżynierii finansowej, sprawozdania finansowe przedsiębiorstw.

Zarządzanie

Strategie i koncepcje zarządzania, proces podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem, praca menedżera i przedsiębiorcy, uwarunkowania rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, biznesplan i jego narzędzia, projekty, innowacje i technologie informacyjne, konkurencja i konkurencyjność, zarządzanie zespołami ludzkimi, relacje interpersonalne i komunikowanie się, marketing i kształtowanie relacji z klientem, współpraca przedsiębiorstw z innymi podmiotami (w tym organizacjami otoczenia biznesu i samorządem terytorialnym), przedsiębiorczość międzynarodowa, odpowiedzialność społeczna i etyka biznesu.

LITERATURA I ŹRÓDŁA WIEDZY ZALECANE W PRZYGOTOWANIACH DO XXIX OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

I. Literatura podstawowa*

1. N.G. Mankiw, M.P. Taylor, *Mikroekonomia i makroekonomia*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2009.
2. *Polityka gospodarcza*, pod red. B. Winiarskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
3. *System finansowy w Polsce*, t. 1 i 2, pod red. B. Pietrzaka, Z. Polańskiego i B. Woźniak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
4. W. Gabrusewicz, *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2014.
5. R.W. Griffin, *Podstawy zarządzania organizacjami*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.

II. Literatura związana z hasłem przewodnim XXIX edycji Olimpiady

1. T. Piketty, *Ekonomia nierówności*, Krytyka Polityczna, Warszawa 2015.
2. G. Reisman, *Kapitał i kapitalizm XXI wieku*, Fijorr Publishing, Warszawa 2014.
3. T. Göran, *Nierówność, która zabija nowość. Jak globalny wzrost nierówności niszczy życie milionów i jak z tym walczyć*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015
4. R.W. Fogel, *Czwarte wielkie przebudzenie i przyszłość egalitaryzmu*, Wolters Kluwer, Warszawa 2014
5. *Ekonomia rozwoju*, pod red. R. Piaseckiego, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2011.

III. Literatura uzupełniająca

1. H. Hazlitt, *Ekonomia w jednej lekcji*, Instytut Ludwiga von Misesa, Warszawa 2011.
2. G. Gilder, *Bogactwo i nędza. Nowe wydanie na potrzeby XXI wieku*, Fijorr Publishing, Warszawa 2015.
3. D. Acemoglu, J.A. Robinson, *Dlaczego narody przegrywają*, Zysk i S-ka, Warszawa 2014.

* Wykaz literatury podstawowej obejmuje następujące dziedziny: teoria ekonomii, polityka gospodarcza, finanse, analiza finansowa oraz organizacja i zarządzanie.

4. J.E. Stiglitz, A. Sen, J. Fitoussi, *Błąd pomiaru. Dlaczego PKB nie wystarcza*, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2013.
5. J.M. Szaban, *Rynek pracy w Polsce i w Unii Europejskiej*, Difin, Warszawa 2013.
6. *Polityka społeczna*, pod red. G. Firlit-Fesnak i M. Szyłko-Skoczny, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2014 .
7. S.A. Nyce, S.J. Schieber, *Ekonomiczne konsekwencje starzenia się społeczeństw*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
8. *Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, pod red. E. Małuszyńskiej i B. Gruchmana, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.
9. S. Owsiak, *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
10. *Ubezpieczenia*, pod red. M. Iwanicz-Drozdowskiej, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2013.

IV. Pozostałe źródła wiedzy

W procesie przygotowania do Olimpiady należy uwzględnić informacje o bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju i na świecie.

1. Prasa codzienna – np.: „Rzeczpospolita”, „Gazeta Prawna”, „Puls Biznesu”, „Parkiet. Gazeta Giełdy”.
2. Czasopisma ekonomiczne – np.: „Ekonomista”, „Gospodarka Narodowa”, „Bank i Kredyt”, „Gazeta Bankowa”.
3. Akty prawne (<http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>).
4. Krajowe i zagraniczne raporty oraz analizy statystyczne.
5. „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego” – do pobrania z witryny www.pte.pl.
6. Portale internetowe o tematyce ekonomicznej – wykaz elektronicznych źródeł ekonomicznych znajduje się na stronie internetowej Olimpiady (owe.pte.pl).

V. Pytania z poprzednich edycji Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej

Jako materiał pomocniczy w przygotowaniach do zawodów proponujemy wykorzystać pytania testowe i zadania z poprzednich edycji Olimpiady. Stanowią one uzupełnienie wyżej wskazanych źródeł. Od XXI edycji Olimpiady wszystkie zestawy pytań wraz z prawidłowymi odpowiedziami są zamieszczane na stronie internetowej Olimpiady (www.owe.pte.pl). Zachęcamy też do skorzystania z interaktywnej aplikacji (quizu) do rozwiązywania pytań testowych, która znajduje się na stronie internetowej Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook (www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej).

PODSUMOWANIE XXVIII OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

W roku szkolnym 2014/2015 została przeprowadzona XXVIII Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej. Odbyła się ona pod hasłem „Polska droga do wolności gospodarczej. 25 lat transformacji”. Honorowy patronat nad XXVIII Olimpiadą objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski.

Zawody I stopnia (szkolne) XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyły się 5 listopada 2014 r. Zgłosiło się do nich 13065 uczniów z 864 szkół ponadgimnazjalnych. Od momentu powstania Olimpiady, w roku szkolnym 1987/1988, wzięło w niej udział ponad 300 tys. uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Zawody II stopnia (okręgowe) XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyły się 9 stycznia 2015 r. Do tego etapu zawodów zakwalifikowanych zostało łącznie 972 najlepszych uczestników, którzy zostali wyłonieni w zawodach szkolnych.

Do zawodów III stopnia (centralnych) Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zakwalifikował 100 uczniów wywodzących się z 43 szkół. Zawody te odbyły się 28 i 29 marca 2015 r. w Centrum Badań i Edukacji Statystycznej Głównego Urzędu Statystycznego w Jachrance. Warto podkreślić, że zawody centralne od początku istnienia Olimpiady odbywają się w tej miejscowości, która trwale wpisała się w historię Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Pierwsza część zawodów III stopnia (centralnych) miała charakter egzaminu piśmennego. Następnego dnia 49 najlepszych – po części piśmiennej – uczniów przystąpiło do części ustnej zawodów.

XXVIII Olimpiadę Wiedzy Ekonomicznej wygrała Zuzanna Kosmala z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie. Drugie miejsce zajął Łukasz Trojan z Publicznego Liceum Ogólnokształcącego nr II im. M. Konopnickiej w Opolu. Na trzecim miejscu znalazł się Michał Gałagus z I Liceum Ogólnokształcącego im. E. Dembowskiego w Zielonej Górze.

W wyniku dwudniowych finałów wyłoniono 30 laureatów z 20 szkół. Pełną listę laureatów i finalistów XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na stronie internetowej owe.pte.pl.

Najlepszymi szkołami w XXVIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej okazały się: V Liceum Ogólnokształcącego im. A. Witkowskiego w Krakowie (3 laureatów i 3 finalistów), XXVII Liceum Ogólnokształcące im. T. Czackiego w Warszawie (3 laureatów i 3 finalistów) oraz XIII Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie (3 laureatów i 2 finalistów).

W przeddzień zawodów centralnych – 27 marca 2015 r. – uczestnicy i ich opiekunowie spotkali się w siedzibie Narodowego Banku Polskiego z Dyrektorem Instytutu Ekonomicznego NBP prof. dr. hab. Andrzejem Sławińskim. Oprócz krótkiej dyskusji o najważniejszych problemach gospodarczych mieli oni także okazję zwiedzić Muzeum Numizmatyczne NBP. Ponadto, niezależnie od rywalizacji olimpijskiej, w sobotnie popołudnie odbył się wykład dla młodzieży i ich opieku-

nów naukowych. Prof. dr hab. Zdzisław Sadowski (Honorowy Prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego) wygłosił wykład związany z tematyką XXVIII edycji Olimpiady. Podczas zawodów centralnych uczestnicy mieli także okazję podyskutować z Przemysławem Kwietniem – laureatem X i XI OWE, a obecnie głównym ekonomistą X-Trade Brokers.

Uroczyste zakończenie XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej odbyło się 29 czerwca 2015 r. Laureaci zostali zaproszeni do Ministerstwa Gospodarki przez wicepremiera i ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego. W spotkaniu tym wzięli udział: podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Ilona Antoniszyn-Klik, sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Tadeusz Sławecki, członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego prof. dr hab. Eugeniusz Gatnar oraz opiekunowie naukowci laureatów, dyrektorzy najlepszych szkół i przedstawiciele mecenasów Olimpiady.

Nagrody Wiceprezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej i Ministra Gospodarki otrzymali:

- Zuzanna Kosmala z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie – zwyciężczyni XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej,
- Łukasz Trojan z Publicznego Liceum Ogólnokształcącego nr II im. M. Konopnickiej w Opolu – laureat II miejsca,
- Michał Gałagus z I Liceum Ogólnokształcącego im. E. Dembowskiego w Zielonej Górze – zdobywca III miejsca.

Zwyciężczyni otrzymała również nagrodę Prezesa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Na spotkaniu wszyscy laureaci XXVIII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej i ich opiekunowie otrzymali dyplomy, nagrody pieniężne oraz rzeczowe. Wśród nagród dla laureatów znalazły się m.in.: wysokiej klasy notebooki, nagrody pieniężne, książki o tematyce ekonomicznej, staże oraz wyjazdy na zagraniczne seminaria. Przyjęty system nagród sprzyja dalszemu rozwojowi młodych talentów, do czego Komitet Główny i mecenas Olimpiady przywiązują wielką wagę. Wykaz sponsorów i szczegółowe zestawienie nagród przyznanych laureatom są zamieszczone w informatorze oraz na stronie internetowej Olimpiady.

Do pomyślnej realizacji tak wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, w istotny sposób przyczyniła się praca dyrektorów szkół oraz nauczycieli przedmiotów ekonomicznych i pokrewnych, którzy z pełnym zaangażowaniem przygotowywali młodzież do Olimpiady i byli głównymi organizatorami zawodów szkolnych. Komitet Główny Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej stara się również doceniać zaangażowanie i poniesiony trud nauczycieli przygotowujących uczniów do uczestnictwa w Olimpiadzie. Opiekunowie naukowci laureatów otrzymali nagrody pieniężne oraz zestawy książek o tematyce ekonomicznej.

Warto także podkreślić, że rywalizacji olimpijskiej towarzyszy szereg działań o charakterze edukacyjnym. Są to nie tylko wykłady i seminaria dla uczestników zawodów i ich opiekunów naukowych, ale także książki o tematyce ekonomicznej przekazywane nieodpłatnie na zawodach II i III stopnia.

Podsumowując rozdanie nagród w Ministerstwie Gospodarki, przywołać należy jeszcze jedną liczbę – 180 000 zł. Tyle bowiem wyniosła łączna wartość nagród w XXVIII Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej.

W dniu uroczystego zakończenia XXVIII Olimpiady odbyło się także tradycyjne spotkanie laureatów, ich opiekunów naukowych i dyrektorów najlepszych szkół na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spotkanie to w niezwykle interesujący sposób prowadził Paweł Tamborski – prezes Zarządu Giełdy.

Więcej informacji o Olimpiadzie Wiedzy Ekonomicznej można znaleźć na naszej stronie internetowej

owe.pte.pl

- zawsze aktualne informacje na temat bieżących wydarzeń związanych z zawodami
- przewodnik po elektronicznym formularzu zgłoszenia udziału szkoły w Olimpiadzie
- wykaz literatury oraz uzupełniających źródeł wiedzy
- pytania z poprzednich edycji Olimpiady wraz z prawidłowymi odpowiedziami
- wykaz uczelni stosujących preferencje w postępowaniu rekrutacyjnym dla laureatów i finalistów Olimpiady
- statystyki dotyczące zawodów
- sylwetki wszystkich dotychczasowych zwycięzców Olimpiady
- galerie zdjęć
- forum dyskusyjne i wiele innych!

* * *

Zapraszamy też do odwiedzenia profilu Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej na portalu społecznościowym Facebook

www.facebook.com/OlimpiadaWiedzyEkonomicznej

MECENASI OLIMPIADY WIEDZY EKONOMICZNEJ

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

MINISTERSTWO
GOSPODARKI

NBP

Narodowy Bank Polski

AKADEMIA
LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Bank BPS
Grupa BPS

CH-BECK

FORMAT
BIURO INFORMATYKI STOSOWANEJ

MENNICA
POLSKA

ISTNIEJE OD 1766 R.

FUNDACJA BANKU
Millennium
Inspiruje nas życie

Fundacja

Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce